

heard. In Ukraine, tens of Ph. D. works devoted to the scientific clinical substantiation of the prospects of the use of homeopathic medicines in the complex therapy of various pathological conditions have been successfully defended, and fundamental experimental, virological and other research on these issues is carried out. The high effectiveness of homeopathic treatment has been proven, including the participation of the most authoritative academic medical institutions and scientists of Ukraine in the clinical trials of the highest level of evidence-international

prospective, randomized, double-blind trials, where it reached over 70% of efficacy. Famous Ukrainian professors who lead the whole line of modern medicine, such as infectious diseases, otolaryngology, pulmonology, allergology, etc., report on the high medical forums in Ukraine and abroad, the positive results of such high-quality medical research that open new possibilities for introduction into practical health care effective possibilities of homeopathic conservative treatment, in the absence of allergy, side effects and contraindications for use.

УДК 616.89-008.441.3-085.811.2

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ГІРУДОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ, ЗАЛЕЖНИХ ВІД ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН

- ¹ Т. П. Гарник, д. мед. н., проф., зав. каф. фітотер., гомеопат. та біоенергоінформ. мед.
- ² Л. В. Андріюк, д. мед. н., проф., зав. каф. реабіліт. та нетрадиц. мед.
- ² О. С. Фітькало
- ¹ ПВНЗ «Київський медичний університет»
- ² Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

Актуальність

Масивне і тривале вживання психоактивних речовин (ПАР) призводить до певної трансформації клінічної картини інтоксикаційних розладів, що проявляються у вигляді довготривалої абстинентної симптоматики, толерантності до проведення стандартної медикаментозної терапії, розвитку непередбачуваних ускладнень (соматоневрологічних дефектів і патопсихологічних девіацій). Залежність є хронічним рецидивним розладом з одночасним поєднанням симптомів тривоги та/або депресії, високим рівнем коморбідності, що потребує нових фармацевтичних засобів, які, в свою чергу, провокують розвиток ще більшої кількості ускладнень [5].

Враховуючи складні патогенетичні механізми, велику кількість коморбідних станів при алкогольній залежності, актуальним є вибір ефективного альтернативного методу лікування. На сьогодні не існує жодного способу фармацевтичного втручання, який би одночасно попередив рецидиви, впливав би на регрес коморбідних симптомів та підтримував стійку, довготривалу ремісію. Своєю чергою, метод лікування п'явками дозволяє не тільки зменшити кількість соматичних ускладнень при алкогольній залежності, але й шляхом включення механізмів очищення організму хворого, нормалізацією енергетичного обміну, регуляцією фізіологічних функцій, імунологічних механізмів резистентності збільшити тривалість ремісії основного захворювання. Розрізняють рефлекторний, механічний, гуморальний вплив п'явки на організм пацієнта. За допомогою наведених механізмів впливу наслідком лікування є відновлення гомеостазу в організмі (пок-

ращення кровообігу, нормалізація артеріального тиску та ін.). Завдяки проведеним науковим дослідженням [2, 3, 4, 6], вчені змогли дати наукове обґрунтування методу гірудотерапії, де виділена низка біологічно активних речовин (більше 100), що забезпечують його лікувальний ефект. Встановлено широкий діапазон використання гірудотерапії: детоксикаційний, знеболювальний, рефлекторний, біостимулюючий, протизапальний і антибактеріальний та ін. [3,4].

Враховуючи те, що на тривалу інтоксикацію продуктами розпаду алкоголю організм відповідає гіперкоагуляційним синдромом і спазмом судин, виникає необхідність у поліпшенні реологічних властивостей крові. Тому використання медичних п'явок при алкогольній залежності є абсолютно виправданим методом. Часто лікарі, які з недовірою ставляться до нетрадиційної медицини, стверджують, що п'явка – це істота, яка не переносить алкоголю чи інших психоактивних речовин. Напевно, така пересторога якоюсь мірою існує. Однак, при дотриманні техніки використання, гірудотерапію, згідно з літературними даними (Верещак О.В., 2007) було успішно застосовано навіть у період гострих абстинентних розладів. Алкогольна залежність є одним із тих захворювань, якому притаманні коморбідні стани, де використання в комплексному лікуванні даної патології п'явок вбачається доцільним.

Нами пропонуємо використовувати гірудотерапію лише тоді, коли пацієнт обдуманно і усвідомлено прагне мотивованого лікування.

Мета роботи: доцільність використання гірудотерапії як додаткового методу купіювання абстинентного синдрому у хворих з алкогольною залежністю.

Матеріали та методи дослідження

У дослідженні взяли участь 25 пацієнтів з алкогольною залежністю. Контрольну групу склали 20 пацієнтів із залежністю, які отримували традиційну терапію згідно з протоколом без використання гірудотерапії.

Сеанси гірудотерапії проводили з першого дня стаціонарного лікування, з повторенням кожних два дні. Вибір зони постановки п'явок залежав від рівня артеріального тиску, інтенсивності і переважної локалізації болювого синдрому, соматоневрологічних ускладнень алкогольної залежності. П'явки ставили на шийно-комірцеву, поперекову, крижово-куприкову зони. При переважній локалізації болювого синдрому в суглобах, м'язах, кістках верхнього плечового пояса п'явки ставили на шийно-комірцеву зону (рис. 1). Крижово-куприкову та поперекову зони використовували при наявності болювого синдрому в суглобах та м'язах ніг (рис. 2). При наявності задишки, катаральних явищ, токсичної кардіоміопатії п'явки ставили на шийно-комірцеву та міжлопаткову зони.

Під час сеансу дотримувались локальної постановки п'явок в кількості 3-5 п'явок в залежності від отриманого ефекту та самопочуття пацієнта. Тривалість процедури залежала від повного кровонаповнення п'явки і тривала від 20 до 40 хв. Після процедури на ранки наклали асептичну пов'язку. П'явки були одноразового використання. Сам курс лікування тривав два тижні, де на початку та по закінченню лікування фіксували: суб'єктивну оцінку хворого та динаміку об'єктивних показників його стану, що для наших пацієнтів мало важливе значення. Аналіз біохімічних показників крові (активність ферментів печінки) та стан пацієнта дозволив об'єктивізувати в кожному випадку важкість синдрому залежності, а також оцінити ефективність пропонованого лікування.

Рис. 1. Постановка п'явок на шийно-комірцеву зону

Рис. 2. Постановка п'явок на крижово-куприкову та поперекову зону

Результати дослідження та їх обговорення

Згідно клініко-лабораторного обстеження нами отримана позитивна динаміка клінічних показників крові, яка, ймовірно, пов'язана з селективним впливом гірудотерапії на тромбоцитарно-судинну систему, що забезпечує згортання-протизгортання, і стосується в'язкості крові (наслідок ефектів гірудину та інших біологічно активних складових секрету медичної п'явки).

Всі пацієнти на початку дослідження мали істотні зміни показників тромбоцитарно-судинного і коагуляційного гемостазу в бік гіперкоагуляції. Лікування п'явками позитивно впливало на регрес симптомів коморбідних захворювань судинного генезу, значною мірою зменшувало явища оксидативного стресу та порушення фібринолітичної і протеолітичної активності крові. Секрет слинних залоз п'явки блокував утворення гемостатичного тромбу в місцях пошкодження судинної стінки. Проведене лікування призвело до достовірного ($p < 0,05$) позитивного ефекту в коагуляційній ланці системи регуляції агрегатного стану крові, показників згортання, достовірної позитивної динаміки в агрегації тромбоцитів та у фібринолітичній системі ($p < 0,05$).

Висновки

Гірудотерапія має багатовіковий досвід використання в медицині, що є підґрунтям для впровадження даного методу. Враховуючи отриманий нами комплекс клініко-патологічних доказів, метод гірудотерапії можна віднести до патогенетично обґрунтованого та рекомендувати його використання в наркологічній практиці. Вважаємо за доцільне використання народних засобів і методів, що не вимагають фармакологічних інтервенцій, а є ефективними, надійними та безпечними.

Література

1. Бургонский В.Г. Применение гирудотерапии в практической стоматологии / В.Г. Бургонский, А.В. Юркина // Современ. стоматол. – 2016, №1. – С. 7-13.
 2. Савинов В.А. Гирудотерапия для начинающих. – М., 2017. – 408 с.
 3. Сулим Н.И. Основы клинической гирудотерапии // Народ. мед., 2003. – Т. 1. – 204 с.
 4. Сухинина Н. Пиявка для здоровья и долголетия. М.: АСТ, 2004. – 128 с.

5. Верецкяк О.В. Диференційоване використання гирудотерапії в комплексному лікуванні алкогольної та опійної залежності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук.: 14.01.17 «Наркологія». Харків, 2007. – 21с.
 6. Толстой В.А. Феномен медицинской пиявки: от старинных рецептов к удивительным открытиям. Минск: МГМИ, 2000. – 44с.

Надійшла до редакції 23.11.2018

УДК 616.89-008.441.3-085.811.2

Т. П. Гарник, Л. В. Андриук, О. С. Фітькало

ЭФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ГИРУДОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ, ЗАЛЕЖНИХ ВІД ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН

Ключові слова: гирудотерапія, алкогольна залежність, комплексне лікування.

У даний час широкого поширення набувають методи нетрадиційної медицини, де одним із них є лікування п'явками. Науково доведено, що завдяки наявності в слинних залозах п'явок близько 100 біологічно активних речовин, гирудотерапія коригує розлади життєво важливих функцій організму. Зрозуміло, що при алкогольній залежності настає порушення всіх основних систем організму, які слабо піддаються лікуванню фармацевтичними препаратами, а натомість, завдяки їх використанню, з'являється велика кількість побічних ефектів.

У нашому дослідженні запропонований метод гирудотерапії суттєво усував побічні ефекти фармакологічного лікування, а симптоми легкої алкогольної інтоксикації (головний біль, слабкість, нудота та ін.) зникли після першої процедури. Курс гирудотерапії допоміг відновити не тільки фізичний, але й психічний стан пацієнтів з алкогольною залежністю. У даній групі пацієнтів відбувся регрес клінічних структурних компонентів абстинентного синдрому. Після трьох сеансів гирудотерапії у 23 пацієнтів основної групи покращились соматоневрологічні показники (зникли: больовий синдром, пастозність шкіри, катаральні явища), відбулось скорочення періоду абстинентних проявів («ломки»), нормалізувались деякі психічні функції пацієнтів (настрій, сон та ін.).

Гирудотерапія є достатньо простим і ефективним методом та має істотні переваги перед довготривалим використанням фармацевтичних препаратів в наркології.

Т. П. Гарник, Л. В. Андриук, О. С. Фітькало

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ГИРУДОТЕРАПИИ В КОМПЛЕКСНОМ ЛЕЧЕНИИ ПАЦИЕНТОВ, ЗАВИСИМЫХ ОТ ПСИХОАКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ

Ключевые слова: гирудотерапия, алкогольная зависимость, комплексное лечение.

В настоящее время широкое распространение приобретают методы нетрадиционной медицины, одним из которых является лечение пиявками. Научно доказано, что благодаря наличию в слюнных железах пиявок около 100 биологически активных веществ, гирудотерапия корректирует расстройства жизненно важных функций организма. Общеизвестно, что при алкогольной зависимости происходит нарушение всех основных систем организма, которые слабо поддаются лечению фармацевтическими препаратами, вместо этого, из-за их применения, появляется большое количество побочных эффектов.

В нашем исследовании предлагаемый метод гирудотерапии существенно устранял побочные эффекты фармакологического лечения, а симптомы легкой алкогольной интоксикации (головная боль, слабость, тошнота и пр.) исчезали после первой процедуры. Курс гирудотерапии помог восстановить не только физическое, но и психическое состояние пациентов с алкогольной зависимостью. В данной группе пациентов произошел регресс клинических структурных компонентов абстинентного синдрома. После трех сеансов гирудотерапии у 23 пациентов основной группы улучшились соматоневрологические показатели (исчезли: болевой синдром, пастозность кожи, катаральные явления), произошло сокращение периода абстинентных проявлений («ломки»), нормализовались некоторые психические функции (настроение, сон и пр.).

Гирудотерапия является достаточно простым и эффективным методом и имеет существенные преимущества перед долгосрочным применением фармацевтических препаратов в наркологии.

T. P. Garnik, L. V. Andriyuk, O. S. Fitkalo

THE EFFECTIVENESS OF HIRUDOTHERAPY IN THE COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS DEPENDENT ON PSYCHOACTIVE SUBSTANCES

Keywords: Hirudotherapy, alcohol dependence, complex treatment.

Currently widely used methods of non-traditional medicine, where one of them is treatment of hirudotherapy. It has been scientifically proven that due to the presence of about 100 biologically active substances in the salivary glands, hirudotherapy corrects the disorders of vital functions of the organism. It is clear that alcohol addiction is a violation of all the basic systems of the body, which are poorly subjected to treatment with pharmaceutical drugs, but instead, due to their use, there is a large number of side effects.

Purpose: the expediency of using hirudotherapy, as an additional method of dipping abstinent syndrome in patients with alcohol dependence.

In our study, the proposed method of hirudotherapy the side effects of pharmacological treatment, and the symptoms of mild alcohol intoxication (headache, weakness, nausea, etc.) disappeared after the first procedure were significantly eliminated. The course of hirudotherapy has helped to restore not only the physical but also the mental state of patients with alcohol dependence. In this group of patients there was a recurrence of clinical structural components of abstinence syndrome. After three sessions of hirudotherapy in 23 patients of the main group, the somatoneurological parameters improved (disappeared – pain syndrome, pastosity of the skin, rhinitis), there was a decrease in the period of abstinent manifestations ("breakdowns"), some mental functions of the patients (mood, sleep, etc.) were normalized.

Hirudotherapy is a fairly simple and effective method and has significant advantages before using chemotherapy in narcology.

